

СТАНОВИЩЕ

За придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ в СА „Д.А.Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Елена Георгиева Георгиева, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, с научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (счетоводство)“

Автор на дисертационния труд: Димитър Борисов Янков

Тема на дисертационния труд: „Теоретико-приложни аспекти при отчитане на разходите и калкулиране на себестойността на продукцията в оризопроизводство“

Научен ръководител: доц. д-р Станислав Александров

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на дисертационния труд са теоретико-приложните аспекти при счетоводното отчитане на разходите, начините за разпределение на непреки производствени разходи и калкулиране себестойността на продукцията в оризопроизводството. Изследването се базира на прецизно проучване на европейското и национално законодателство в сферата на счетоводството и регламентацията на селското стопанство.

Дисертационният труд е в обем от 184 стандартни страници и 5 броя приложения. В структурно отношение съдържанието е систематизирано в три глави, увод, заключение, цитирана литература и приложения. Съдържанието се допълва с 1 схема, 29 таблици и 10 фигури, които подобряват качеството на научния труд.

Библиографията съдържа 158 източника, включващи текстове на български и английски език. В своята съвкупност те представляват представително литературно проучване на анализирания проблематика.

Приложенията са 5 на брой, които съдържат списък с членове на съюза на оризопроизводителите, технологични карти за отглеждане и прибиране на 1000 декара ориз до полето и тарифни ставки, норми и заплащане на труд и услуги прилагане в ЗК „Единство“ с. Костиево. Те са прецизно подбрани за допълване съдържанието на основния текст с практически казуси и емпиричен материал.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд:

В условията на динамично променяща се икономическа среда, ефективното управление на производствените разходи е инструмент за подобряване на резултатите от дейността на предприятието. Поражда се необходимост от задълбочено изследване на конкретните елементи на себестойността на произведената продукция и счетоводната им интерпретация.

Основната цел на изследването е ясно формулирана и обвързва ясното разграничаване на проблемите при счетоводното отчитане на оризопроизводството и предложения за тяхното разрешение. Представените изследователски задачи са конкретни и решени в своята последователност водят до постигане на поставената цел.

Методичните подходи и модели използвани в настоящото изследване са правилно подбрани, съответстват на поставената цел и позволяват да се изпълнят изследователските задачи.

Структурата на дисертационния труд е логична и добре балансирана, което дава възможност на автора да представи икономическата характеристика на разходите в оризопроизводството, калкулирането като счетоводен метод за оценяване на продукцията и насоки за усъвършенстване на отчитането им от управленска гледна точка.

В първа глава научното изследване на добро теоретично ниво са представени понятията разходи, разноси, и себестойност от икономическа и счетоводна гледна точка. Извършено е прецизно проучване на историческото развитие на оризопроизводството в Р България.

Във втора глава са анализирани особеностите на калкулирането в оризопроизводство. Авторът задълбочено изследва счетоводните и данъчни проблеми при оценяване на готовата продукция при прилагане на традиционни за счетоводната теория и практика методи на калкулиране.

В трета глава са представени насоките за усъвършенстване отчитането на разходите и калкулиране себестойността на продукцията в оризопроизводство от управленска гледна точка.

Авторефератът е в обем от 40 стр. и представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Езикът на автора е в съответствие с изискванията за структуриране и представяне на научен текст.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Представените приноси са приемливи и добре обосновани. Те включват, както такива които могат да се разглеждат в чисто теоретичен аспект, така и други с добре изразен приложен характер. Към първата група се причислява разработения модел за прилагане на метода АВС, като по отношение на калкулирането, така и на бюджетирането, в малки земеделски структури. Следва да се подчертаят задълбочените познания на автора върху конкретните аспекти на изследваната проблематика. Те са предпоставка за разработване на счетоводен инструментариум за отчитане на производствените разходи в оризопроизводството, с който се цели изграждане на ефективен механизъм за въздействие върху резултатите постигнати от предприятието.

Научно-приложните приноси в дисертационния труд се свързват с извършения анализ на счетоводно отразяване на производствените разходи и методите на калкулиране на себестойността на произведената продукция. Авторът формулира следните предложения: включване в състава на преките производствени разходи за сушене, почистване и сортиране на оризова арпа; обособяване на методологичен раздел в СЗСИ с наименование „ориз“; разработени са нормативи за преките разходи на база технологични карти. От приложна гледна точка интерес представлява извършения анализ за избор на сорт при отглеждане на ориз, съобразно подбрани от автора показатели. Предложенията са добре аргументирани и тяхното прилагане ще подобри организацията на счетоводната система на обединените предприятия.

IV. Въпроси към дисертационния труд

Дисертационният труд е резултат на задълбочено дългогодишно проучване на анализираната проблематика. Доказателство за това е големият обем на научните публикации свързани с темата общо 5 на брой, от които 2 статии в рецензирани международни издания и 3 доклада от конференции с международно участие. Въпроси към дисертационния труд:

1. Непреките производствени разходи подлежат на разпределение при включването им в себестойността на готовата продукция. Коя от анализирани бази авторът счита за най-подходяща и защо?

2. Как авторът оценява функционирането на СЗСИ и по-точна в частта ѝ отнасяща се до растениевъдството?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният от **Димитър Борисов Янков** дисертационен труд е оригинално и завършено научно изследване върху проблемите, свързани с счетоводното отчитане на производствените разходи в оризопроизводството и калкулиране на себестойността на готовата продукция. Като се вземат в предвид добре обоснованите теоретични и методологични подходи, задълбочения анализ, ясно формулираните резултати и конкретните предложения считам, че представения дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на СА „Д. А. Ценов“ за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото научно жури също да гласува положително и да присъди на **Димитър Борисов Янков** образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“.

Дата: 16.06.2018 г.

Гр. Пловдив

Изготвил становището:

/доц. д-р Елена Георгиева/

